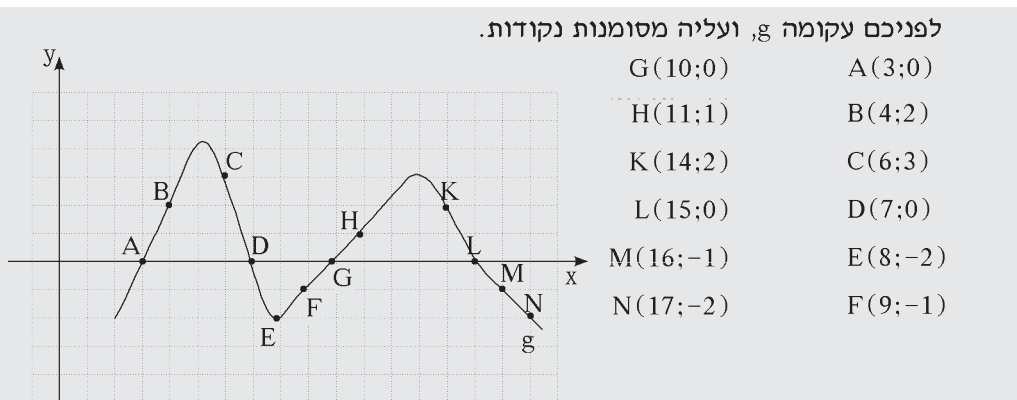

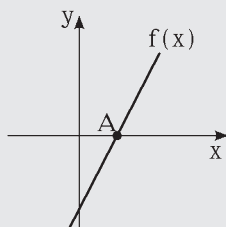
תחומי חיוביות ותחומי שליליות

שימו לב!

- א. שיעורי ה- y של הנקודות A, D, G, L הם אפס. במקרה זה אומרים שערך הפונקציה g בנקודות אלו הוא אפס. הנקודות הללו נקראות **נקודות האפס** של הפונקציה או **נקודות החיתוך** של הגרף עם ציר ה- x .
- ב. שיעורי ה- y של הנקודות B ו- C חיוביים, וכן שיעורי ה- y של כל הנקודות שמונחות על הפונקציה g במסלול $A \rightarrow B \rightarrow C \rightarrow D$. במקרה זה אומרים שהפונקציה (ה- y של הפונקציה) **מקבלת ערכים חיוביים בין הנקודות A ל- D** , ורושמים זאת באופן הבא:
הפונקציה מקבלת ערכים חיוביים עבור: $3 < x < 7$, וזה נקרא **תחום החיוביות** של הפונקציה.
- ג. שיעורי ה- y של הנקודות E ו- F שליליים, וכן שליליים שיעורי ה- y של כל הנקודות שמונחות על הפונקציה g במסלול $D \rightarrow E \rightarrow F \rightarrow G$. במקרה זה אומרים שהפונקציה (ה- y של הפונקציה) **מקבלת ערכים שליליים בין הנקודות D ל- G** , ורושמים זאת באופן הבא:
הפונקציה מקבלת ערכים שליליים עבור: $7 < x < 10$, וזה נקרא **תחום השליליות** של הפונקציה.
- ד. בדומה לסעיף ב', ניתן לרשום שהפונקציה מקבלת שוב ערכים חיוביים עבור $10 < x < 15$ (במסלול $G \rightarrow H \rightarrow K \rightarrow L$).
- ה. בדומה לסעיף ג', ניתן לרשום שהפונקציה מקבלת שוב ערכים שליליים עבור $15 < x$ (במסלול $L \rightarrow M \rightarrow N \rightarrow \dots$).

דוגמה א'

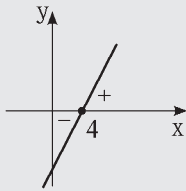
- לפניכם סרטוט של גרף הפונקציה $f(x) = 2x - 8$.
- א. מצאו את נקודת החיתוך של גרף הפונקציה עם ציר ה- x (נקודה A).
- ב. מצאו את תחומי החיוביות והשליליות של הפונקציה.

פתרון:

א. למציאת נקודת החיתוך עם ציר ה-x נשווה את y ל-0.

$$2x - 8 = 0$$

$$2x = 8 \implies x = 4$$

נקודת החיתוך היא $(4; 0)$.

ב. נסרטט את גרף הפונקציה תוך ציון

שיעורי נקודת החיתוך עם ציר ה-x. כפי שרואים:

הפונקציה חיובית (כלומר מעל ציר ה-x) בתחום $x > 4$.

הפונקציה שלילית (כלומר מתחת לציר ה-x) בתחום $x < 4$.

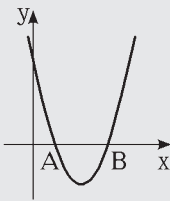
דוגמה ב'

לפניכם סרטוט של גרף הפונקציה $f(x) = x^2 - 5x + 4$.

א. מצאו את נקודות החיתוך של הפונקציה

עם ציר ה-x (נקודות A ו-B).

ב. מצאו את תחומי החיוביות והשליליות של הפונקציה.

פתרון:

$$x^2 - 5x + 4 = 0 \implies x_1 = 1, x_2 = 4$$

נקודות החיתוך של גרף הפונקציה עם ציר ה-x הן:

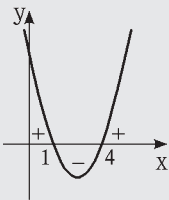
$B(4; 0)$, $A(1; 0)$

ב. נסרטט את גרף הפונקציה תוך ציון שיעורי הנקודות A ו-B.

כפי שרואים:

הפונקציה חיובית (כלומר מעל ציר ה-x) בתחומים $x > 4$ או $x < 1$.

הפונקציה שלילית (כלומר מתחת לציר ה-x) בתחום $1 < x < 4$.

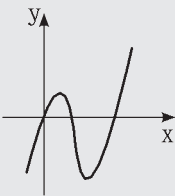

דוגמה ג'

לפניכם סרטוט של גרף הפונקציה $f(x) = x^3 - 7x^2 + 10x$.

א. מצאו את נקודות האפס של גרף הפונקציה.

ב. מצאו את תחומי החיוביות והשליליות של הפונקציה.

פתרון:

$$x^3 - 7x^2 + 10x = 0$$

$$x(x^2 - 7x + 10) = 0$$

$$x_1 = 0 \quad x_2 = 2, \quad x_3 = 5$$

נקודות החיתוך של גרף הפונקציה עם ציר ה-x (נקודות האפס) הן:

$(5; 0)$, $(2; 0)$, $(0; 0)$

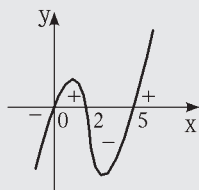
ב. נסרטט את גרף הפונקציה תוך ציון שיעורי נקודות

החיתוך עם ציר ה-x.

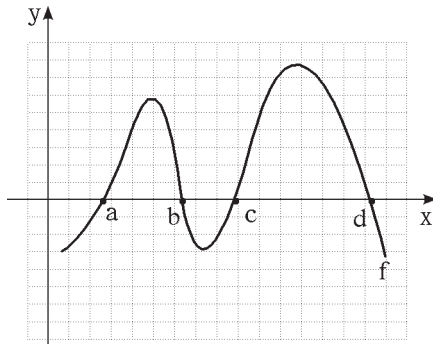
כפי שרואים:

הפונקציה חיובית בתחומים $x > 5$ או $0 < x < 2$.

הפונקציה שלילית בתחומים $2 < x < 5$ או $x < 0$.

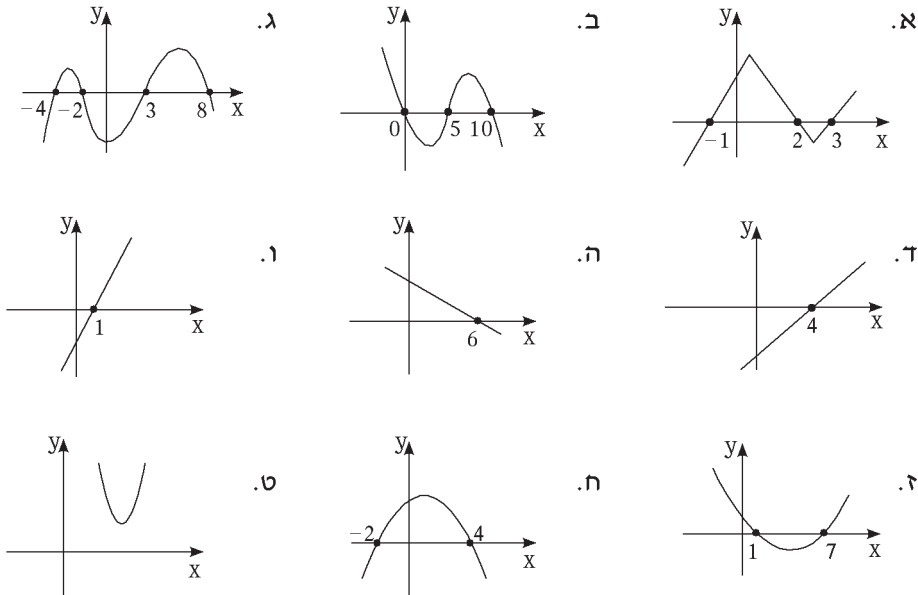

תרגילים

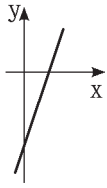

21. לפניכם עקומה f , ועליה מסומנות הנקודות a, b, c, d . רשמו את: I. נקודות האפס. II. תחומי החיוביות. III. תחומי השליליות. (תשובות: I $(a;0), (b;0), (c;0), (d;0)$ II $a < x < b$ או $c < x < d$ III $x < a$ או $b < x < c$ או $x > d$)

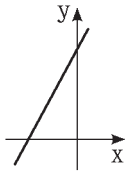
22. לפניכם סרטוט גרפים של פונקציות. מצאו את: I. נקודות האפס. II. תחומי החיוביות. III. תחומי השליליות.

- תשובות: א) I. $(-1;0), (2;0), (3;0)$ II. $-1 < x < 2$ או $x > 3$ III. $2 < x < 3$ או $x < -1$
 ב) I. $(0;0), (5;0), (10;0)$ II. $x < 0$ או $5 < x < 10$ III. $0 < x < 5$ או $x > 10$
 ג) I. $(-4;0), (-2;0), (3;0), (8;0)$ II. $-4 < x < -2$ או $3 < x < 8$ III. $x < -4$ או $-2 < x < 3$ או $x > 8$
 ד) I. $(4;0)$ II. $x > 4$ III. $x < 4$ III. $x < 6$ III. $x > 6$
 ה) I. $(6;0)$ II. $x > 6$ III. $x < 6$
 ו) I. $(1;0)$ II. $x > 1$ III. $x < 1$
 ז) I. $(1;0), (7;0)$ II. $x < 1$ או $x > 7$ III. $1 < x < 7$
 ח) I. $(-2;0), (4;0)$ II. $-2 < x < 4$ III. $x < -2$ או $x > 4$
 ט) I. אין II. כל x III. אין פתרון

23. נתונה הפונקציה $y = 3x - 6$.
- א. מצאו את נקודת החיתוך של גרף הפונקציה עם ציר ה- x .
- ב. מצאו את תחומי החיוביות והשליליות של הפונקציה.
- תשובות: א) $(2; 0)$ ב) חיוביות: $x > 2$; שליליות: $x < 2$.

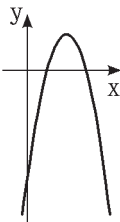
24. לפניכם גרף הפונקציה $f(x) = 2x + 4$.
- א. מצאו את נקודת האפס של הפונקציה.
- ב. מצאו את תחומי החיוביות והשליליות של הפונקציה.
- תשובות: א) $(-2; 0)$ ב) חיוביות: $x > -2$; שליליות: $x < -2$.

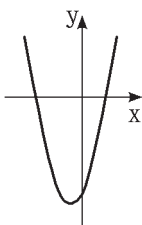
25. מצאו את תחומי החיוביות והשליליות של הפונקציה $y = -5x + 15$.
- תשובה: חיוביות: $x < 3$; שליליות: $x > 3$.

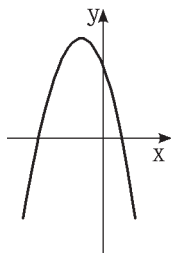
26. נתונה הפונקציה $f(x) = x^2 - 9x + 18$.
- א. מצאו את נקודות החיתוך של גרף הפונקציה עם ציר ה- x .
- ב. מצאו את תחומי החיוביות והשליליות של הפונקציה.
- תשובות: א) $(6; 0)$, $(3; 0)$ ב) חיוביות: $x > 6$ או $x < 3$; שליליות: $3 < x < 6$.

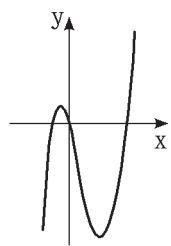
27. נתונה הפונקציה $y = -x^2 + 8x - 12$.
- א. מצאו את נקודות האפס של הפונקציה.
- ב. מצאו את תחומי החיוביות והשליליות של הפונקציה.
- תשובות: א) $(6; 0)$, $(2; 0)$ ב) חיוביות: $2 < x < 6$; שליליות: $x > 6$ או $x < 2$.

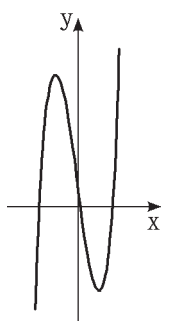
28. נתונה הפונקציה $f(x) = x^2 + 2x - 8$.
- א. מצאו את ערכי x שעבורם $f(x) = 0$.
- ב. מצאו את תחומי החיוביות והשליליות של הפונקציה.
- תשובות: א) $(2; 0)$, $(-4; 0)$ ב) חיוביות: $x > 2$ או $x < -4$; שליליות: $-4 < x < 2$.

29. נתונה הפונקציה $y = -x^2 - 3x + 4$.
מצאו את תחומי החיוביות והשליליות של הפונקציה.
תשובה: חיוביות: $-4 < x < 1$;
שליליות: $x > 1$ או $x < -4$.

30. לפניכם גרף הפונקציה $y = x^3 - 2x^2 - 3x$.
מצאו את תחומי החיוביות והשליליות של הפונקציה.
תשובה: חיוביות: $x > 3$ או $-1 < x < 0$;
שליליות: $0 < x < 3$ או $x < -1$.

31. לפניכם גרף הפונקציה $f(x) = x^3 + 2x^2 - 15x$.
מצאו את תחומי החיוביות והשליליות של הפונקציה.
תשובה: חיוביות: $x > 3$ או $-5 < x < 0$;
שליליות: $0 < x < 3$ או $x < -5$.